

er málinu vísað heim til nýrrar og löglegrar meðferðar. — Málskostnaður fellur niður.

Mánudaginn 30. nóvember 1925.

Nr. 38/1925.

Ingvar Guðjónsson

gegn

H/f. Hamar.

Dómur hæstarjettar.

Málssókn þessi fellur niður.

Áfrýjandi, Ingvar Guðjónsson, sem ekki mætir í málinu, greiði 50 króna aukagjald til ríkissjóðs ef hann af nýju vill fá mál sitt tekið fyrir í hæstarjetti.

Föstudaginn 4. desbr. 1925.

Nr. 42/1925. **Magnús Kristjánsson f. h. Lands-**
verslunar Íslands (Jón Ásbjörnsson)

gegn

Knud Zimsen f. h. bæjarstjórnar
Reykjavíkur (Guðm. Ólafsson).

Um útsvarsskyldu Landsverslunar; skilning l. 47/1924.

Úrskurður fúgetarjettar Reykjavíkur 30. júní 1925: Hin framkomnu mótmæli verða ekki tekin til greina og lögtaksgjörðin á fram að ganga á ábyrgð gjörðarbeiðanda.

Dómur hæstarjettar.

Í hæstarjetti hefir áfrýjandi haldið því fram, að sjer sje óskyld að greiða eftirstöðvar þær, af auka-

útsvari sínu árið 1924, er ræðir um í máli þessu, fyrst og fremst af því, að l. 47/1924 hafi breytt ákvæðum eldri laga um útsvarsskyldu ríkisstofnana og beri að ákveða útsvar sitt fyrir þann hluta ársins, er leið eftir gildistöku nefndra laga, 4. júní 1924, eftir ákvæðum þeirra, en til vara hefir hann haldið því fram að lögjöfnuður frá ákvæðum 25. gr. tilsk. 20. apríl 1872, um útsvör gjaldþegna, er flytja úr bænnum á gjaldárinu, leiði til þess að sjer sje óskýlt að greiða umgetnar eftirstöðvar útsvarsins. Á þetta verður þó ekki fallist. Lög 47/1924 haggja eigi að neinu leyti skyldu áfrýjanda til að greiða löglega álagt útsvar og útsvar það, er hjer ræðir um, var lagt á hann áður en nefnd lög gengu í gildi og samkvæmt þeim reglum er þá giltu um útsvarsálagningu á ríkisstofnanir. Af þessari ástæðu og með því, að lögjöfnuður frá umgetnum ákvæðum tilsk. 20. apríl 1872 eigi getur leyst áfrýjanda undan því að greiða eftirstöðvar útsvarsins ber að staðfesta hinn áfrýjaða úrskurð að niðurstöðu til.

Málskostnað í hæstarjetti greiði áfrýjandi stefnda með 400 krónum.

Því dæmist rjett vera:

Hinum áfrýjaða úrskurði skal óraskað.

Áfrýjandi, Magnús Kristjánsson f. h. Landsverslunar Íslands, greiði stefnda, Knud Zimsen f. h. bæjarstjórnar Reykjavíkur, málskostnað í hæstarjetti með 400 krónum að viðlagðri aðför að lögum.

Forsendur hins áfrýjaða úrskurðar hljóðar svo:

Við aðalniðurjöfnun útsvara hjer í bænum árið 1924 lagði niðurjöfnunarnefndin 40 þúsund króna aukaútsvar á Landsverslunina hjer í bænum til bæjarsjóðs fyrir umrætt ár og verður ekki sjeð, að kært hafi verið yfir þeirri útsvarsálagningu. Hinn 29. júlí f. á. greiddi Landsverslunin þann helming útsvarsupphæðarinnar sem fjell í gjalddaga 1. apríl f. á., en nú hefir bæjargjaldkeri Reykjavíkur f. h. bæjarsjóðs krafist lögtaks á þeim helmingi útsvarsins sem fjell í gjalddaga 1. október f. á., auk kostnaðar við gjörð þessa og eftirfarandi uppboð.

Forstjóri Landsverslunarinnar hefir látið mæta í málinu og mótmæla framgangi lögtaksgjörðarinnar.

Hinsvegar hefir bæjargjaldkeri látið krefjast þess að lögtaksgjörðin nái fram að ganga og báðir málaðilar lagt ágreininginn undir úrskurð fúgetarjettarins.

Mótmæli sín gegn framgangi lögtaksgjörðarinnar byggir gjörðarþoli á lögum nr. 47 frá 4. júní 1924 um aukaútsvör ríkisstofnana. Telur hann þau lög nema burtu aukaútsvarsskyldu ríkisstofnana eftir eldri lögum alt árið 1924, þar sem þær eftir lögunum eigi að svara í stað aukaútsvars eftir eldri lögum 5% skatt í bæjarsjóði 1. mars 1925 af árságóða sínum árið 1924 og geti eigi komið til mála að stofnanirnar eigi nokkurn hluta ársins að greiða aukaútsvar eftir eldri lögum og jafnframt skattinn eftir lögunum nr. 47/1924. Telur gjörðarþoli því nefnd lög eiga að verka aftur fyrir sig til 1. janúar 1924. En þótt efasamt kynni að þykja, að lögin ættu að verka svo langt aftur fyrir sig, þá sje þó enginn vafi á því, að þau taki að verka frá gildistöku-degi þeirra, 4. júní f. á. og þar sem Landsverslunin hafi greitt aukaútsvar til 30. júní nefnt ár, geti eigi komið til mála að henni beri að greiða síðari helming útsvarsins það ár.

Á þessa röksemdafærslu requisiti getur fúgetarjetturinn ekki fallist.

Í lögum nr. 47/1924 er alls ekki svo fyrir mælt, að Landsverslunin eða aðrar ríkisstofnanir eigi að greiða skatt þann sem þar ræðir um, 1. mars 1925 af nettoágóða þeirra árið 1924. Þar stendur heldur ekki nokkurt orð um það, eð nokkur hluti löglega álagðs aukaútsvars á ríkisstofnanir skuli falla niður. Hinsvegar kveða lögin svo á, að engin ríkisstofnun sje útsvarsskyld eftir efnum og ástæðum, en verslunarstofnanir ríkissjóðs skuli greiða í bæjar- og sveitasjóði, þar sem aðalaðsetur þeirra og útibú sju,

5%, af nettoágóða aðalbúsins eða útibúsins og greiðist sá skattur 1. mars ár hvert af ágóða næstliðins árs.

Þetta verður að áliti fógætarjettarins að skilja svo, að eftir gildistökudag laganna sje eigi heimilt að leggja aukaútsvar eftir efnum og ástæðum t. a. m. ekki við aukaniðurjöfnun eða aðalniðurjöfnun, er fram fer eftir þann dag, á nokkra ríkisstofnun. Hinsvegar er ekki með lögnum felldur niður nokkur hluti löglega álagðs aukaútsvars ríkisstofnana. Það hefdi orðið að vera beint fram tekið í lögnum, ef svo hefði átt að vera.

Þegar útsvar það, sem hjer ræðir um, var lagt á Landsverslunina, var hún útsvarsskyld að lögum alt árið og útsvarið var lagt á hana í einu lagi fyrir alt árið en ekki helmingurinn fyrir fyrri helming þess og hinn helmingurinn fyrir síðari helming ársins þótt gjalddagar á ársútsvarinu sjeu tveir til hægðar auka fyrir gjaldendur.

Það er rjettilega tekið fram af gjörðarbeiðanda að ekki verði um það úrskurðað í þessu máli, hvernig fari með greiðslu hins nýja skatts Landsverslunarinnar eftir lögum nr. 47/1924, en það skal þó tekið fram, að á ársskattinum verður framvegis aðeins einn gjalddagi og hann miðaður við heils árs ágóða, því hvergi í lögnum er heimild til að miða skattinn við ágóða annars tímabils, enda munu fyrirtæki eins og Landsverslunin ekki gjöra reikninga sína fyrir lengri eða skemri tíma í einu en eitt ár, og löks, að ekki virðist ástæða til að ætla, að Landsverslunin eigi fyrir nokkurt tímabil að greiða af ágóða sínum bæði aukaútsvar eftir efnum og ástæðum og skatt eftir lögum.

Fógætarjetturinn fær því ekki sjeð að hægt sje að taka til greina hin framkomnu mótmæli gegn framgangi gjörðar þessar.

Mánudaginn 7. desbr. 1925.

Nr. 50/1925.

Valdstjórnin (L. Fjeldsted)
gegn

Stefáni Þorlákssyni (Björn P. Kalman).

Bifreiðarmál.

Dómur lögreglurjettar Reykjavíkur 25. ágúst 1925: Kærður Stefáni Þorláksson, greiði 50 kr. sekt í bæjarsjóð